

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

[Signature] Олена ГРИБАНОВА

«17» вересня 2025

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів
галузі знань: 07 управління та адміністрування
спеціальності: 072 фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок
освітньо-професійної програми: фінанси і кредит

Укладачі: Валентина ГЕЛЬМАН

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін та менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025
Голова ЦК

[Signature]
(підпис)

Ірина МОРДВІНОВА
(ім'я, прізвище)

Ухвалено Методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «17» вересня 2025
Заступник директора з НМР

[Signature]
(підпис)

Альона ХОДАКОВСЬКА

2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 07 – управління та адміністрування	Нормативна	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 072 фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки:	
		3-й	
			6-й -
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год	Освітньо-професійна програма: фінанси і кредит	20 год.	
		Практичні, семінарські	
	20 год.		
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота	
		50 год.	
Вид контролю: екзамен 30 год.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Бюджетна система» є вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, основ бюджетного устрою, набуття базових навичок бюджетної роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Бюджетна система» є

- вивченні теоретичних основ формування і використання бюджету держави, засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи;
- формуванні знань з питань державного кредиту та управління державним боргом, формуванні теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету, напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків та їх впливу на реалізацію функцій держави, вивченні завдань, функцій та структури органів оперативного управління бюджетом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (програмні результати навчання) здобувачі освіти повинні набути **програмні компетентності (з ОПШ):**

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність

за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях..

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 09. Здатність працювати самостійно і в команді, налагоджувати комунікаційні зв'язки та міжособистісні взаємодії під час вирішення поставлених завдань.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 03. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної та світової фінансових систем та їх структури.

СК 04. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 14 Здатність до розуміння чинної системи оподаткування в Україні, особливостей податкової політики; особливостей сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів юридичними й фізичними особами до бюджетів згідно з Податковим кодексом України.

СК 16. Здатність до розуміння сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство; основ бюджетного устрою; методики ведення бюджетної роботи з організації доходів, видатків, кредитування, фінансування й боргу.

Програмні результати навчання:

РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH 14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH 15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Бюджетна система» базується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін як «Фінанси», «Гроші та кредит», «Податкова система». Супутні наступні навчальні дисципліни – «Фінанси підприємств», «Банківські операції», «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках», «Страховий та фондовий ринок».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1

Основи функціонування бюджетної системи

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Економічна природа та сутність бюджету. Бюджет як економічна категорія.

Функції бюджету. Державний бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки.

Призначення та роль бюджету в системі державних фінансів. Бюджетний механізм, його призначення та структура.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план країни

Місце і роль державного бюджету в системі фінансових планів. Сутність та організація бюджетного планування.

Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Результативні показники бюджетних програм.

Бюджетне прогнозування. Бюджетна декларація.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Стан бюджету, рівновага доходів та видатків, профіцит та дефіцит. Фактори, що впливають на стан бюджету.

Економічна суть, теоретичні основи та причини виникнення бюджетного дефіциту. Види бюджетного дефіциту, шляхи подолання та джерела фінансування.

Динаміка дефіциту в Україні та міжнародна практика. Оптимізація бюджетного дефіциту.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Становлення та розвиток бюджетної системи України. Основи сучасного бюджетного устрою України. Структура та принципи побудови бюджетної системи України.

Державний та місцеві бюджети, їх склад і призначення.

Бюджетний процес на загальнодержавному і місцевому рівнях. Особливості бюджетного процесу у зарубіжних країнах.

Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Теорія бюджетної (фіскальної) децентралізації. Розмежування видатків за видами бюджетів. Передача права на здійснення видатків, критерії розмежування видатків між різними видами бюджетів в сучасних умовах. Закріплення джерел доходів за видами бюджетів. Основні засади формування доходів місцевих бюджетів.

Порядок формування міжбюджетних трансфертів. Вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів. Індекс податкоспроможності відповідного бюджету.

Загальний порядок розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів.

Розділ 2

Структура бюджетної системи

Тема 6. Система доходів бюджету

Соціально-економічна сутність та класифікація доходів бюджету. Методи і джерела формування доходів бюджету.

Планування доходів державного та місцевих бюджетів.

Податкова система та її роль у формуванні доходів бюджету. Податкові та неподаткові надходження. Офіційні трансферти.

Організація роботи щодо мобілізації доходів бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад і структура видатків бюджетів. Бюджетне фінансування видатків. Принципи, форми та методи бюджетного фінансування. Порядок фінансування бюджетних установ та організацій.

Розпорядники бюджетних коштів, їхня класифікація, функції, права та обов'язки. Кошториси доходів та видатків бюджетних установ. Бюджетне нормування.

Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Видатки бюджету, витрати бюджету. Бюджетне фінансування, форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державне фінансування інвестицій, позички з державного бюджету, державні дотації. Методи бюджетного фінансування.

Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.

Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку

Функціональне призначення видатків бюджетів на економічну діяльність і основи їхнього планування та фінансування.

Бюджетні інвестиції. Бюджетне кредитування економіки.

Видатки бюджету на розвиток промисловості, енергетики, будівництва, сільського господарства, охорону навколишнього природного середовища.

Видатки бюджету на науку та інновації.

Тема 9. Видатки бюджету на оборону та управління

Необхідність, склад і характеристика видатків на оборону, особливості планування та фінансування. Аналіз динаміки видатків на оборону.

Система органів влади та управління в Україні. Видатки бюджету на вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування, порядок їхнього планування та фінансування.

Видатки бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу.

Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу

Зміст соціальних гарантій і соціального захисту населення. Джерела фінансування соціальних гарантій та соціального захисту населення. Форми та види соціального захисту населення. Система пенсійного забезпечення в Україні та її розвиток. Соціальне страхування в Україні. Соціальний захист окремих категорій населення, характеристика його видів та порядок нарахування компенсацій, допомоги, субсидій та інших виплат.

Видатки бюджету на освіту. Видатки бюджету на охорону здоров'я.

Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний борг та його структура. Засади управління державним боргом. Специфіка управління гарантованим державним боргом.

Граничний обсяг державного (місцевого) боргу. Граничний обсяг надання державних (місцевих) гарантій.

Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Економічні та соціальні наслідки державного боргу. Державні боргові цінні папери. Державні облигації України. Казначейські зобов'язання України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьо го	у тому числі				
л.		пр.	лаб.	інд.	с. р.	
Розділ 1						
Основи функціонування бюджетної системи						
Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	12	2	2	-	-	6
Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план країни	12	2	2	-	-	6
Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	12	2	2	-	-	6

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	12	2	2	-	-	6
Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	12	2	2	-	-	6
Разом за розділом 1	60	10	10		-	30
Розділ 2						
Результати та ефективність діяльності підприємства						
Тема 6. Система доходів бюджету	12	2	2	-	-	4
Тема 7. Система видатків бюджету	12	2	2	-	-	4
Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	6	1	1	-	-	3
Тема 9. Видатки бюджету на оборону та управління	6	1	1			3
Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу	12	2	2			3
Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	12	2	2	-	-	3
Разом за розділом 2	60	10	10	-	-	20
Екзамен						30
<i>Усього годин</i>	120	20	20	-	-	80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	2
2	Бюджет як основний фінансовий план країни	2
3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2
4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	2
5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	2
6	Система доходів бюджету	2
7	Система видатків бюджету	2
8	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	1
9	Видатки бюджету на оборону та управління	1
10	Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу	2
11	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	2
Разом		20

6. Теми практичних і семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	2
2	Бюджет як основний фінансовий план країни	2
3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2

4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	2
5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	2
6	Система доходів бюджету	2
7	Система видатків бюджету	2
8	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	1
9	Видатки бюджету на оборону та управління	1
10	Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу	2
11	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	2
Разом		20

7. Самостійна робота, екзамен

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	8
2	Бюджет як основний фінансовий план країни	8
3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	8
4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	8
5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	8
6	Система доходів бюджету	8
7	Система видатків бюджету	8
8	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	4
9	Видатки бюджету на оборону та управління	4
10	Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу	8
11	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	8
Разом		80

№ теми	Завдання	Література	Форма контролю
1	Підготовка до семінарського заняття «Сутність, призначення і роль бюджету держави». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу	1 (с. 9-24), 2 (с. 11-66) 3 (с. 8-17) 4 (Розділ I, Ст.1-3) 5 (Ст.1)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
2	Підготовка до семінарського заняття «Бюджет як основний фінансовий план країни». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу	1 (с. 25-36), 3 (с. 18-33) 4 (Розділ I, II, Ст.3,13,23, 32-40) 5 (Ст.1, 2)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
3	Підготовка до практичного заняття «Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми	1 (с. 37-49), 2 (с. 67-84) 3 (с. 144-158) 4 (Розділ I, Ст.14-18) 5 (Ст.1, 4, 5)	Тест Усна відповідь / письмове завдання

	2. Самостійне вивчення питань курсу 3. Самостійне розв'язування задач		
4	Підготовка до семінарського заняття «Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу	1 (с. 50-59) 2 (с. 88-91) 3 (с. 34-44) 4 (Розділ I, Ст.5,6,7)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
5	Підготовка до семінарського заняття «Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу	1 (с. 96-114), 2 (с. 315-356) 3 (с. 88-102) 4 (Розділ IV, Ст.81-83, 96-100) 5 (Ст.3, Додаток №5, Додаток №6)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
6	Підготовка до практичного заняття «Система доходів бюджету». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу 3. Самостійне розв'язування задач	1 (с. 60-75) 2 (с. 251-314) 3 (с. 103-123) 4 (Розділ I, II,III, Ст.9, 29, 64-66) 5 (Ст. 1, Додаток №1)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
7	Підготовка до практичного заняття «Система видатків бюджету». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу 3. Самостійне розв'язування задач	1 (с. 76-95) 2 (с. 357-438) 3 (с. 124-143) 4 (Розділ I, II,III, Ст.10, 30, 70) 5 (Ст. 1, Додаток №3, Додаток №7)	Тест Усна відповідь
8	Підготовка до практичного заняття «Видатки бюджету на економічну діяльність, науку, оборону та управління».	1 (с. 115-135, 186-208), 2 (с. 439-480, 529-558) 3 (с. 192-208, 225-238) 4 (Розділ II, IV, Ст.30, 87, 91) 5 (Додаток №3)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
9	1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу 3. Самостійне розв'язування задач		
10	Підготовка до практичного заняття «Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу 3. Самостійне розв'язування задач	1 (с. 136-185), 2 (с. 481-528) 3 (с. 209-224) 4 (Розділ II, IV, Ст.87, 89-90, 103-2,103-3) 5 (Додаток №3)	Тест Усна відповідь / письмове завдання
11	Підготовка до практичного заняття «Видатки бюджету на обслуговування державного боргу». 1. Опрацювання теоретичного матеріалу теми 2. Самостійне вивчення питань курсу 3. Самостійне розв'язування задач	1 (с. 209-229), 2 (с.559-614) 3 (с. 174-191) 4 (Розділ I, II, Ст.15-1, 16, 30) 5 (Додаток №2, Додаток №3)	Тест Усна відповідь / письмове завдання

8. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання (ІДЗ) з освітньої компоненти «Бюджетна система» - це вид індивідуально-дослідної роботи фахового молодшого бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчальної дисципліни, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІДЗ: завершена теоретична або практична робота, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи і охоплює декілька тем або поглиблений зміст однієї з тем навчального курсу.

Індивідуальне завдання передбачає виконання на вибір студента однієї із запропонованих форм:

1. Дослідження теми і написання тез наукової статті для представлення на конференції «Молода наука». Структура роботи і правила оформлення розміщені в розділі «Наука» на сайті коледжу <https://epkznu.com/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%b0-4/>.

Здобувач освіти може обрати тему дослідження із нижченаведеного переліку або запропонувати власну в межах програми дисципліни «Економіка підприємства».

Орієнтовна тематика наукових досліджень

Бюджетна політика України в умовах війни та післявоєнного відновлення

Оцінка ефективності бюджетних видатків: сучасні підходи та інструменти

Фінансування оборони України: структура, динаміка та економічні наслідки

Цифровізація бюджетної системи України: напрями та ефективність впровадження

Бюджетна децентралізація: вплив на фінансову спроможність територіальних громад

Управління державним боргом України в умовах кризових викликів

Бюджетне фінансування освіти і науки як фактор розвитку людського капіталу

Міжнародна фінансова допомога Україні: роль у формуванні державного бюджету

Прозорість та контроль у бюджетному процесі: антикорупційні механізми

Євроінтеграція бюджетної системи України: адаптація до стандартів ЄС

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання

(макс – 20 балів):

Оцінка «відмінно» (16 – 20 балів):

- здобувач освіти самостійно обирає тему ІДЗ, творчо застосовує знання;

- виклад матеріалу логічний та послідовний з дотриманням методичних рекомендацій;
- обґрунтованість висновків;
- використання і якісний аналіз літературних джерел з теми дослідження;
- відмінна якість оформлення з дотриманням вимог;
- робота рекомендується до подачі на конференцію.

Оцінка «добре» (11 – 15 балів):

- здобувач освіти самостійно обирає тему ІНДЗ, репродуктивно застосовує знання;
- виклад матеріалу логічний та послідовний з дотриманням методичних рекомендацій;
- неповне обґрунтування висновків;
- добра якість оформлення з незначним порушенням вимог;
- після усунення зауважень робота рекомендується до подачі на конференцію.

Оцінка «задовільно» (6 – 10 балів):

- механічність, фрагментарність викладу матеріалу;
- порушення логіки та послідовності подання інформації;
- недостатня самостійність мислення;
- задовільна якість оформлення із значним порушенням методичних рекомендацій;
- робота не рекомендується до подачі на конференцію.

Оцінка «незадовільно» (0 – 5):

- фрагментарність подання інформації;
- неповне висвітлення матеріалу;
- незадовільна якість оформлення із значним порушенням методичних рекомендацій;
- робота не рекомендується до подачі на конференцію.

2. Розв'язання комплексної наскрізної задачі, яка складається із 5 завдань, кожне з яких оцінюється в 4 бала. Завдання за 10 варіантами розміщені на сторінці дисципліни в Moodle <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=169>

9. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Інд. завд.	Екзамен	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
Поточний контроль (max 21 балів): - робота на 1 практичному і 4 семінарських заняттях (усна	1.Поточний контроль (max 21 бал): - робота на 6 практичних і 1 семінарському заняттях (усна	20	20	100

<p>відповідь, участь у розв'язуванні задач – 5 б. (5 занять по 1 балу);</p> <p>- виконання письмових домашніх завдань (самостійне розв'язування задач, підготовка презентації) – 6 б. (5 занять по 1,2 бали);</p> <p>- експрес-тестування – 10 б. (5 занять по 2 бали)</p> <p>2. Рубіжний контроль – 9 б.:</p> <p>- тест 9 балів;</p>	<p>відповідь, участь у розв'язуванні задач – 5 б. (5 занять по 1 балу);</p> <p>- виконання письмових домашніх завдань (самостійне розв'язування задач, підготовка презентації) – 6 б. (5 занять по 1,2 бали);</p> <p>- експрес-тестування – 10 б. (5 занять по 2 бали)</p> <p>3. Рубіжний контроль – 9 б.:</p> <p>- тест 9 бала;</p>			
--	---	--	--	--

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю складає 60 балів, з яких:

- 22 – за теоретичні знання (проходження поточного та рубіжного електронного тестування);
- 38 – за практичні вміння (робота на практичних заняттях, самостійне розв'язування задач).

Допуск до підсумкового контролю складає min 50 балів (сума балів за модульні атестації 1 і 2 та ІДЗ).

Максимальна кількість балів за результатами підсумкового контролю складає 20 балів, з яких:

- 10 балів – за теоретичні знання (підсумкове тестування із завданнями різних рівнів складності);
- 10 балів – розв'язування задачі і відповіді на запитання.

№ зміст ового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Програмні результати навчання	Усього балів
1, 2	Поточний контроль			РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності. РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та	42
	Комп'ютерне тестування на 6 практичних заняттях	10 тестових питань з теми в Moodle.	1 питання – 0,2 бала		12
	Комп'ютерне тестування на 4 семінарських заняттях	10 тестових питань з теми в Moodle.	1 питання – 0,2 бала		8
	Самостійне розв'язування задач, опрацювання питань з теми	До кожного з 6 практичних занять розв'язати 2 задачі; до кожного з 4 семінарських занять опрацювати	Максимальна кількість балів 1,2: по 0,6 за 1 задачу, по 1,2 бали за 1 презентацію		12

		питання та представити презентацію		принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності. РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. РН 14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. РН 15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань	10
Робота на практичних і семінарських заняттях		- усна відповідь на запитання; - участь у розв'язуванні задач; - коментарі, запитання	Максимальна кількість балів 1: - чітка відповідь без зауважень, активність на занятті – 1 бал; - відповідь в цілому правильна, але є проблеми з формулюванням, незначні неточності, активність на занятті – 0,75 бала; - відповідь, що потребує правки чи уточнення – 0,5 бала; - плутана, нечітка відповідь, яка демонструє фрагментарне володіння матеріалом теми – 0.25 балів; - відповідь відсутня – 0 балів.		
Рубіжний контроль (контрольні роботи)				18	
Комп'ютерне тестування	20 тестових питань з тем кожного розділу в Moodle.	1 питання – 0,45 бала		18	
Загальна кількість балів за поточний контроль знань				60	

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Екзамен	Теоретичне завдання – тест із завданнями різних рівнів	Питання для підготовки розміщені на сторінці дисципліни в Moodle https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=169	Всього 40 питань: I рівня складності – 30 шт. по 0,2б., всього - 6 балів; II рівня складності – 10 шт. по 0,4б., всього - 4 бала)	10

	складності у СЕЗН Moodle			
	Практичне завдання	Задача	10 – задача розв’язана правильно, наведено використані формули або обґрунтовано дію, наявні коротка умова і відповідь, одиниці вимірювання показників; дано вичерпні відповіді на запитання; 7-8 - задача розв’язана правильно, наведено використані формули або обґрунтовано дію, наявні коротка умова і відповідь, одиниці вимірювання показників; у відповідях на запитання допущено помилки; 5-6 – задача в цілому розв’язана, відсутні використані формули або не обґрунтовано дію, коротка умова чи відповідь, одиниці вимірювання показників; студент плутається у відповідях на запитання; 3-4 - – задача розв’язана частково, студент плутається у відповідях на запитання. 1-2 – задача розв’язана частково, немає відповідей на запитання.	10
Всього				20

№ з/п	Вид контрольного заходу	Кількість заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1.	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання. <i>Термін виконання: до останнього тижня семестра</i>	1	20	20
2.	Виконання завдання самостійної роботи (самостійне розв’язування задач, підготовка презентації). <i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять.</i>	10	1,2	12
3.	Робота на практичних і семінарських заняттях. <i>Термін виконання: на практичних і семінарських заняттях.</i>	10	1	10
4.	Проходження електронного тестування за результатами підготовки до семінарських занять <i>Термін виконання: після лекції до початку відповідного семінарського заняття.</i>	4	2	8
5.	Проходження електронного тестування за результатами підготовки до практичних занять <i>Термін виконання: після лекції до початку відповідного семінарського заняття.</i>	6	2	12
6.	Рубіжний контроль – контрольна робота Електронне тестування за результатами вивчення розділу. <i>Термін виконання: на 5 і 10 практичних заняттях згідно з розкладом.</i>	1	9	9
		1	9	9
7.	Підсумкове електронне тестування за результатами			

	вивчення курсу дисципліни для перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу. <i>Термін виконання: упродовж екзаменаційно-залікової сесії (не пізніше дня екзамену за розкладом).</i>	1	10	10
	Розв'язування задачі і відповіді на запитання екзаменаційного білету для перевірки якості засвоєння практичних навичок. <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії.</i>		10	10
Усього		22		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
		<i>Екзамен</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

90-100 (відмінно) – здобувач фахової передвищої освіти виявляє особливі творчі здібності з підготовки завдань з «Економіки підприємства», вміє самостійно здобувати знання та використовувати їх відповідно до спеціальності. Знання застосовуються при вирішенні практичних завдань, аргументуються. Практичні завдання виконано в повному обсязі. Демонструє повний обсяг знань тематики навчальної програми.

85-89 (дуже добре) – здобувач фахової передвищої освіти вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу з навчальної дисципліни. Практичні завдання виконано на 90%.

75-84 (добре) – здобувач фахової передвищої освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача. Практичні завдання виконано на 80%.

70-74 (задовільно) – здобувач фахової передвищої освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень. Практичні завдання виконано на 70%.

60-69 (достатньо) – здобувач фахової передвищої освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних

положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки. Практичні завдання виконано на 60%.

35-59 (незадовільно – з можливістю повторного складання) – здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом з навчальної дисципліни на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні. Практичні завдання виконано на 50%.

1-34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом) - здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. Завдання та практичні роботи не виконано.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061508.pdf>
2. Бюджетна система : підручник / за ред. В.Г. Дем’янишина, О.П. Кириленко, З.М. Лободіної. Тернопіль, ЗУНУ, 2020. 624 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061506.pdf>
3. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061505.pdf>
4. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
5. Про Державний бюджет України на 2026 рік : Закон України від 03.12.2025 р. № 4695-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4695-20#Text>

Додаткова:

1. Юшко С. В. Практикум із бюджетної системи: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 187 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23337/1/2020-Юшко%20С%20В.pdf>
2. Зянько В. В. Бюджетний менеджмент : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2025. 90 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2025/Zjanko_2025_90.pdf
3. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. / Ватаманюк-Зелінська У.З., Ситник Н.С., Стасишин А.В., Круглякова В.В. Львів : Видавництво «Магнолія», 2024. 512 с URL: https://magnolia.lviv.ua/wp-content/uploads/2024/04/Biudzhethnyy-menedzhment_zmist.pdf

4. Казначейська система: підручник. /за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, . д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
5. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси: навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Mistsevi-finansy.Volkovy.2022.pdf
6. Allen R., Hemming R., Potter V. H. The International Handbook of Public Financial Management / ed. by. London : Palgrave Macmillan, 2013. 882 p.
7. Ліпич Л. Г., Надейко М. М. Сучасні тенденції розвитку фінансової системи України в умовах глобальних трансформацій. *Актуальні питання економічних наук*, (16). 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17769160>
8. Закернична А., Бондар В. Бюджетний процес в Україні: сутність, особливості та проблеми. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»*, (April 4, 2025; Berlin, Germany), 61–66. 2025. Retrieved from URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/2570>
9. Славкова А. А., Ібрагімов Е. Р. Еволюція структурно-функціональних характеристик доходів Державного бюджету України. *Актуальні питання економічних наук*, (8). 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14942386>
10. Кужелєв М., та Нечипоренко А. Структура видатків Державного бюджету України в умовах воєнного стану *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*, 4 (4). 2025. URL: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2025-4-4-3>
11. Козлов В. Особливості механізму формування доходів місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (82). 2025. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-176>
12. Бей, С., Мирончук, В., Британська, Н. Виконання місцевих бюджетів України в умовах війни. *Економічні горизонти*, (1(30)), 63–70. 2025. URL: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(30\).2025.321473](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(30).2025.321473)
13. Сочка К. А., Перчі О. Ф. Дефіцит бюджету: причини виникнення та джерела фінансування на національному та місцевому рівнях. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2025. № 9. С. 306–318. DOI: URL: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-9-306-318>
14. Скрипник Г. О., Резнік В. С. Державний борг України: механізм управління та обслуговування. *Актуальні питання економічних наук*, (8). 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14955929>

Інформаційні ресурси

1. Навчальні матеріали з дисципліни «Бюджетна система». Система електронного навчання Moodle ЗНУ: *офіційний вебсайт*. URL: <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=154>
2. Open Budget: державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure?type=schema>

3. Державна служба статистики України: *офіційний вебсайт*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. CreatorMeter. Global Statistics & Live World Data: *official website*. URL: <https://creatormeter.com>
5. Статистична служба Європейського Союзу Eurostat: *офіційний вебсайт*. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
6. Законодавство України: *офіційний вебпортал* URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України: *офіційний вебсайт*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
8. Державна казначейська служба України: *офіційний вебсайт*. URL: <http://treasury.gov.ua>
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: *офіційний вебсайт*. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
10. Наукова бібліотека ЗНУ: *офіційний вебсайт*. URL: <https://library.znu.edu.ua/>

